

vil i Virkeligheden sige i denne Rigsdags-samling. Ellers komme vi over i helt andre Forhold, hvor Forholdet bliver endnu vanskeligere.

Selv om der altsaa kunde være Tegn, som tydede paa Vanskeligheder, vil jeg dog endnu knytte et Haab til, at Landstinget sidder inde med, jeg kunde gerne sige, saa megen parlamentærisk Taktfølelse, at det indser, at ganske særligt overfor et Grundlovsforslag gælder det om at vise formel Resignation. Det er en saa vanskelig Opgave, man i saa Tilfælde staar overfor, at man ikke bør lægge Vanskeligheder paa den Vej, hvorpaa man er slaaet ind, naar der da ikke er Tale om virkelig principielle Uoverensstemmelser om Sagens Realitet. Og det er jo det, som paa det nuværende Tidspunkt for saa vidt ikke kan siges at være Tilfældet med dette Forslag. Alle, der ønske en sund Løsning og en hurtig Løsning af denne Sag og derved en Ordning af Valgkredsinddelingen, der er bleven saa urimelig, maa lægge Smaahensyn til Side og sige: Hvor der ikke er principielle Hindringer, maa vi frem ad den Vej, som vi nu ere inde paa.

Ganske vist ere vi fra vor Side blevne trukne, om jeg saa maa sige, over paa Vejen, men naar vi en Gang have valgt den, have vi valgt med ærlig Villie at staa fast i Arbejdet for den, fordi det er den eneste Vej, som i Øjeblikket er fremkommelig. Alle vide, at vi i Grunden ere komne gennem tre Standpunkter over til den nuværende Stilling. Det er i Grunden det tredje Standpunkt, vi for vort Vedkommende indtage, principielt set. Vor oprindelige Stilling var i Tilslutning til Socialdemokratiet ved dets Forespørgsel i Fjor at kræve, at Regeringen og Tinget tog den Opgave op ved en Valgkredslovsændring at rette de nævnte urimelige Forhold og at opfylde vor Grundlovs Bestemmelser i saa Henseende. Af Betimelighedshensyn, for at imødekomme den store Betænkelighed, som Regeringen og Fler-tallet nærrede ved en saa stor Vækst af Folketinget, som den nys nævnte Fremgangsmaade i Tidens Løb vilde medføre, gik vi over til det næste Standpunkt, at indrømme, at vi ogsaa kunde være med til en Grundlovsændring gaaende ud paa at

forhøje det Forholdstal, hvorefter Befolkningen skulde repræsenteres her i Folketinget. Det var en Indrømmelse, og det samme er Tilfældet, naar vi nu ere gaaede til det Stadium, sammen med de største Partier her i Salen, og sammen med Regeringen at indstille det Forslag, som vi nu ville sende til Landstinget. Dette betyder ingen principiel Afgivelse fra vor principale Stilling, men det er en formel Afgivelse derfra, og det er dette Offer, vi altsaa have bragt for at naa et virkeligt Resultat. Men det, som i alt Fald er Meningen, og som maa blive Resultatet af denne Sags Gennemførelse, er det samme som det, vi begyndte med at ønske, nemlig at der skabes Betingelser for Tilvejebringelsen af en virkelig retfærdig og naturlig Forbedring af Vælgernes Repræsentation her i Tinget. Det kunde naas ved vor første Stilling, det kunde naas ved vor anden Stilling, og det kan naas ved denne Stilling. Derfor sige vi, nu er Vejen denne, derfor give vi Forslaget vor bedste Støtte, og derfor vilde det vække vor største Beklagelse, om man andetsteds skulde rejse Vanskeligheder, forudsat at man ikke virkelig kan opstille principielt afvigende Anskuelser fra det, som er Hovedmaalet for hele Sagens Ordning.

Der blev talt her i Eftermiddag om Ansvar i denne Sag: Hvor er Ansvaret, hvem har Ansvaret? Ja, over for en Sag af saa alvorlig Natur have selvfølgelig alle Parter, som deltog i Arbejdet for den, deres Ansvar. Jeg tror, at naar vi nu om kort Tid stemme dette Forslag op i Landstinget, have vi taget vor Del af Ansvaret og fyldestgjort det paa en saadan Maade, at vi kunne staa til Regnskab derfor, hvor vi komme omkring blandt Vælgere, hvor forskellige Anskuelser de saa ellers have. Tilbage staa da de to andre Faktorer, Regeringen og Landstinget. De have deres Ansvar tilbage, og de have selvfølgelig begge et stort Ansvar. Selvfølgelig har Landstinget sit Medansvar. Uagtet denne Sag for saa vidt nærmest er en Folketingssag, som den angaar Folketingets Sammensætning, er det dog samtidig et Spørgsmaal om den den almindelige folkelige Repræsentationsret, og Landstinget har visse formelle Betingelser for at forhindre, at dette Spørgsmaal ordnes